

Сальник Д. К.

ПСИХОЛОГІЧНЕ ВИВЧЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ УВАГИ У СТУДЕНТІВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ

Пізнавальні процеси відіграють важливу роль у здобуванні студентом вищої освіти. Свідомість студента повинна бути зосереджена на чомусь одному, а саме на словах чи діях викладача для кращого засвоєння навчального матеріалу. Прогавиш усе – прийдеться витратити власний вільний час пізніше на засвоєння пропущеного.

Саме процес уваги (один з пізнавальних процесів) допомагає нашій свідомості зосередитися на вагомих для особистості предметах, явищах навколишньої дійсності або власних переживаннях. Засвоєння та переробка інформації є і завжди будуть одними із головних задач людини у студентські роки, а для цього необхідно мати гарну увагу.

Вчені по-різному визначають місце уваги серед інших психічних явищ.

Так, С. Л. Рубінштейн вважав, що увага є динамічною характеристикою протікання пізнавальної діяльності. К. Д. Ушинський називав увагу дверима, через які входять всі наші знання. П. Я. Гальперін визначає увагу як автоматизовану дію контролю. За М. Ф. Добриніним увага – спрямованість психічної діяльності і зосередження її на об'єкті, що має для особистості певне значення. І. П. Павлов висловив думку про те, що увага пов'язана зі збереженням певних ділянок мозку і гальмування інших, що і забезпечує спрямованість психічної діяльності. В. М. Бехтереву у свій час вдалося довести, що увага, як і інші психічні явища, має рефлекторну природу, підлягає об'єктивним законам психічного життя людини. В діяльності студентів проявляються різні властивості уваги: стійкість, концентрація, об'єм, розподіл, переключення, коливання. Одні властивості позитивно впливають на процес уваги (наприклад, концентрація), інші навпаки погіршують його протікання (переключення, коливання).

Вивчення адаптації уваги до процесу навчання показало, яке здійснювали дослідники, що найбільш швидке пристосування уваги студентів виникає в першому навчальному семестрі. Існує перехідний період (вересень), протягом якого спостерігаються якісні зміни даного процесу, що приводять до кількісних змін деяких її властивостей. У вересні, періоді більш інтенсивного пристосування уваги (жовтень, листопад) і грудні необхідно використовувати відповідні форми і методи навчання студентів, адже увага має суттєві якісну і кількісну різницю, якщо порівнювати її параметри у зрівнянні із даних місяців року.

Підкреслимо, що у сучасному світі до людини, що навчається, зокрема студента, вимоги до уваги стали більш жорсткими. У інформаційному суспільстві на дитину, що зростає, студента, який навчається, впливають багато факторів, які ніколи раніше не вивчалися у класичній психології. Мова йде про використання різних електронних засобів, які з одного боку дозволяють більш ефективно, чим раніше, отримувати доступ до інформації, в тому числі, навчальної. З іншого боку, ці електронні засоби самі собою стають відволікаючими факторами, які постійно та потужно впливають на процес освоєння навчальної інформації, формують інші засоби переробки цієї інформації.

Таким чином, процес уваги значно впливає на засвоєння матеріалу студентами. Означена проблема, з нашої точки зору, є найбільш значущою для психологічної науки та практики сьогодні, оскільки нові умови сучасної практики навчання створюють й нові виклики.

Роботу виконано під керівництвом доцента кафедри Практичної психології
Казарової А.М.